

ZUS

Tragikomedie

door

JANNA DE LATHOUDER

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **ZUS** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **JANNA DE LATHOUDER** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

© 2024 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, generale repetities met publiek, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **11** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten.

E-mail: rechten@toneelfonds.be. Telefoon: (03)3.66.44.00.

Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSONEN:

(11 acteurs, waarvan minimaal 3 vrouwen, minimaal 1 man)

In het Instituut voor Verloren Zaken (IVZ):

1. Viola (V) - zus van Margriet
2. Passant - imaginaire jeugdvriend(in) van Viola
3. Inge - dochter van Viola, tevens boekhoudster in opleiding
4. Victor (M) - therapeut bij IVZ en de ex-man van Viola. Vader van Inge
5. Mieke - therapeut bij IVZ
6. René - wat oudere therapeut bij IVZ

In het bedrijf Gevonden Voorwerpen & Zo:

7. Margriet (V) - oudere zus van Viola
8. Merel - handlanger Margriet
9. Vlinder - handlanger Margriet

En verder:

10. Mevr. Ongenade (V) - Cliënt. Doet wanhopige pogingen de leegte in haar leven te accepteren
11. Agent In Wording - Doet wanhopige pogingen van betekenis te worden

DECOR:

Het oorspronkelijke stuk speelde buiten op een golfterrein. Dit stuk is prima in het theater te spelen, met de suggestie dat er een golfterrein in de buurt is. Er vinden vaak meerdere scènes plaats op verschillende plekken in en om het bedrijf. Een decor waarin de verschillende locaties niet te afgebakend zijn aangegeven, biedt de mogelijkheid snel te schakelen in gesprekken.

Deel 1

Proloog

- Scène 1 Begravenis
- Scène 2 Opkomst Mevr. Ongenade & Agent
- Scène 3 Goed moment om de pijp uit te gaan
- Scène 4 Mevr. O. zkt. Man
- Scène 5 Opkomst Passant
- Scène 6 'Ik zal nooit een relatie hebben'
- Scène 7 Logo IVZ & ontmoeting Mieke en Agent
- Scène 8 Beeldjes zoeken & vergadering

Deel 2

- Scène 9 Opkomst Margriet & Co
- Scène 10 Out of the Box
- Scène 11 Welkomstcomité en een dossier

Deel 3

- Scène 12 Geen diploma's dus
- Scène 13 Robotstofzuiger
- Scène 14 Mijn tante
- Scène 15 Inge gaat koken*
- Scène 16 Slogan en kippen*

Scène 17 **Het familiediner**

Deel 4

- Scène 18 Golfkar*
- Scène 19 Merel en Vlinder stoken*
- Scène 20 Loyaliteit & hondenkennel*
- Scène 21 Inge als imitatie*
- Scène 22 Wijzers afgebroken*

Deel 5

Scène 23 **Wurgcontract gaat niet door**

Scène 24 **Victor leent geld**

Scène 25 Vertrek Viola

U dient bij uw zaaleigenaar te informeren of de muziekrechten in een totaalcontract worden voldaan. Is dit niet het geval dan dient U contact op te nemen met: BUMA/STEMRA

DEEL 1

PROLOOG

PASSANT: Waar en wanneer speelt dit verhaal? 100 jaar geleden en nu, 1000 jaar geleden en overmorgen. Ergens anders en hier, op een plek en nergens. Het verhaal is net zo waar als dat het een leugen is. En juist daarom verdient het uw aandacht.

Dit is ZUS.

Een verhaal over Viola en Margriet. Twee zussen die zo verschillend zijn als een kikker en een oplossing. Als water en een cynische opmerking. Als een wiskundige formule en drilpudding.

Ze hadden er voor kunnen kiezen hun krachten te bundelen. Maar een vroeg voorval zorgde ervoor dat dat nooit zou gebeuren.

Het moest zo zijn dat op een dag één van de twee vertrok.

Dat werd Margriet, de oudste van de twee.

Ze is daarna niet meer gezien.

Sommigen zeiden: die zit op het strand van Curaçao.

Anderen zeiden: die is van de ene gevangenis naar de andere verplaatst.

Feit is: niemand weet het.

Feit is: als niemand iets weet, heeft iedereen een andere theorie.

Feit is: wie dan het hardst roept wordt geloofd.

Maar wie zwijgt... zou je daar niet eigenlijk naar moeten luisteren.

Wie zwijgt er het hardst over Margriet?

Viola natuurlijk, de jongere zus.

We moeten Viola vragen naar haar zus. Maar niet vandaag.

Vandaag is een verschrikkelijke dag.

Een dag waar Margriet bij had moeten zijn.

De ouwe Alfons wordt de laatste dienst bewezen. De oprichter van dit Instituut voor Verloren Zaken.

(we bevinden ons op een golfbaan. Of de entourage maakt duidelijk dat de golfbaan in de buurt is)

SCÈNE 1

Begravenis

(ergens tijdens deze scène stelen Merel & Vlinder op de achtergrond een kunstwerk (twee beeldjes))

INGE: Ben je er klaar voor?

VIOLA: Laten we het doen.

INGE: Huil je?

VIOLA: Natuurlijk niet.

INGE: Mam, wees niet zo streng voor jezelf.

VIOLA: Ik sta daar niet als dochter maar als opvolger in zijn Instituut.

INGE: Je mag mens zijn. Juist vandaag. De rest komt later.

VIOLA: Zo klink je net als Margriet.

INGE: Als wie?

VIOLA: Laten we het doen.

(Begravenis. Stoet. Afscheid)

MIEKE: Ik kan het nog niet geloven.

VIOLA: Het zal wel wennen.

MIEKE: Eerst moet ik het geloven. Daarna kan ik er misschien ooit aan wennen.

VIOLA: Gewoon even stevig huilen en dan is het klaar.

MIEKE: Als nieuw hoofd van ons Instituut voor Verloren Zaken zou juist jij moeten weten dat je tijd moet nemen om zo'n verlies een plek te geven.

VIOLA: Projecteer je verdriet niet op mij, Mieke.

(Mieke zoekt steun bij Victor)

VICTOR: Niet in discussie gaan.

MIEKE: Je weet dat Alfons voor mij meer was dan een werkgever.

VIOLA: Blaas het niet op, Mieke. Je was gewoon een scharrel.
En nu ben je weer een vrije uitloopkip.
Inge, jij mag de cake even opruimen.

INGE: Mam, neem nou even tijd.

VIOLA: Er is geen tijd. Er is werk. Ik vond verdorie een hele stapel offertes. Die moeten zo snel mogelijk de deur uit.

(Viola af)

VICTOR: Ik zei het. Als ze zo is, kan je beter je mond houden.

MIEKE: Dat is jouw methode.

VICTOR: En dus heb ik geen ruzie met haar.

MIEKE: En dus heb jij geen relatie meer met haar.

(René eet veel cake)

RENÉ: Het was prachtig. Fenomenaal.

INGE: Opa had het zelf zo bedacht.

RENÉ: Typisch jouw opa, een visionair.

VICTOR: Een toast. Op een sombere toekomst, zodat er voor ons veel te verhelpen valt.

RENÉ: Lang leve de depressievelingen.

MIEKE: Op dat wij ze maar uit de stront mogen trekken.

RENÉ: Op alles dat wij zullen verdienen met wat onze klanten verloren hebben.

MIEKE/RENÉ/VICTOR: Proost.

SCÈNE 2

Opkomst mevr. Ongenade & agent

VICTOR: Hallo. Waarmee kunnen we u van dienst zijn?

MEVR. O: Een vriendin raadde mij dit bedrijf aan.

MIEKE: Instituut.

MEVR. O: Ik denk niet dat ik ooit nog een man zal vinden.

RENÉ: Ah. Relaties. Mijn specialiteit. Kom maar mee.

MEVR. O: Is dat een specialiteit?

RENÉ: Zeker. De mijne. Ik ben René Vink. Ik luister graag.

Mieke hier doet verloren idealen & ambities en Victor houdt zich bezig met de kleine verdrietjes.

VICTOR: Noem het maar klein. Ik doe verloren vertrouwen, hoop & passies.

RENÉ: Deze kant op.

(agent steekt over. Ziet publiek)

AGENT: Let u maar niet op mij.

Ik ben er niet.

Als u mij ziet, dan moet u maar denken; kijk, daar is niemand.

Want als ik hier niet ben dan kan ik ook niet gezien worden en dan heeft niemand het vermoeden dat ik hier ben. Perfect!

(houdt de pas in)

Maar als ik hier niet loop, hoe kom ik dan ergens? Als ik blijf waar ik ben, kom ik nooit op een andere plek. Dan blijf ik staan waar ik was en dat is niet praktisch, want dan kom ik nooit iets te weten over het Instituut.

Ik ben Agent. Ik doe dit om te bewijzen dat ik geschikt ben voor het korps. Mijn taak: volhouden, niet klagen en vooral: zorgen dat ik niet ontdekt word.

Mijn plan: overdonderen. Ik leg alles vast wat ik zie en ik zal ze verstoeld doen staan van het uitgebreide rapport dat ik uitbreng.

Ze zullen zeggen: die nieuwe, die neemt z'n taak serieus, die kan er wat van.

SCÈNE 3

Goed moment om de pijp uit te gaan

VICTOR: Hier zijn nog wat rekeningen.

VIOLA: (*cynisch*) Die ouwe heeft een goed moment gekozen om de pijp uit te gaan.

VICTOR: Hij was niet zo zakelijk.

VIOLA: Ik had hier nooit moeten stoppen.

VICTOR: Hij heeft je ontslagen.

VIOLA: Sorry?

VICTOR: Daar kwam het wel op neer, Viola.

VIOLA: En nu het een onmogelijke situatie is geworden gaat ie dood en mag ik het opknappen. Weet je wat die golfbaan gekost heeft?

VICTOR: Wat zal het zijn...

VIOLA: En nou zitten we met de gevolgen.

VICTOR: Wat voor gevolgen.

VIOLA: Een fucking golfbaan.

VICTOR: Het was zijn visie dat beweging je gezonder en weerbaarder maakt.

VIOLA: En wat doet die gek? Hij bouwt een golfbaan!

MIEKE: Dat is dan toch in de lijn van zijn visie?

VIOLA: Die visie is een blok aan het financiële been van het Instituut.

MIEKE: Je moet die benen niet onder het Instituut wegzagen.

VIOLA: Dus moet ik de baan verkopen.

MIEKE: Je moet gaan golfen.

VIOLA: Ik ga nog liever bungeejumpen aan een flosdraadje.

MIEKE: Verstoot jij je vaders gedachtegoed?

VIOLA: Dat gedachtegoed kost klauwen met geld.

INGE: Doe een poging, mam. Misschien vind je het leuk.

VIOLA: Inge ga jij iets nuttigs doen alsjeblieft.

En Mieke, ik heb een extra taak voor jou. Public Relations.

MIEKE: PR? Ik ben therapeut.

VIOLA : Een therapeut zonder cliënten is nauwelijks therapeut, die is

gewoon werkeloos. Je nieuwe taak is PR. Ik hoop dat je net zo creatief bent in het binnenhalen van klanten als Alfons creatief was in z'n boekhouding.

MIEKE: Gatver.

SCÈNE 4

Mevr. O zkt. man

RENÉ: Dus jij zoekt een man.

MEVR. O: Ja.

RENÉ: Waarom?

MEVR. O: Ik voel me eenzaam.

RENÉ: Dus?

MEVR. O: Dus dacht ik: ik moet een relatie zoeken.

RENÉ: Denk jij een relatie te krijgen, door er naar op zoek te gaan?

MEVR. O: Ik dacht; dit is het Instituut voor Verloren Zaken. Ik dacht; mijn laatste hoop.

RENÉ: Wat heb je tot nu toe ondernomen om een relatie te krijgen?

MEVR. O: Online dating. Speeddating. Contactadvertentie in de krant. Singlevakanties. Singlesnights. Uitgaan en op mannen afstappen. Blind dates. Flirtcursus. Verder ben ik gaan voetballen, afvallen, fitnesssen, boksen, darten, karten en gamen. Ik ben naar bierfeesten geweest, naar rockconcerten, autoshow's en luchtgitaarcompetities.

RENÉ: En. Heb je een relatie?

MEVR. O: Nee.

(Viola belt met makelaar)

VIOLA: Nee, een golfbaan. Zo goed als nieuw, nauwelijks gebruikt. Ik kan er niks mee, ik wil hem niet. Daarom heb ik besloten hem in de verkoop te zetten en...

Zit u nou te lachen?

U bent toch makelaar in onroerend goed?

Maar u wilt niet...

Ook niet even kijken, hoe het er bij ligt en dan beslissen?

Wat bent u voor makelaar!

(verbreekt woest de verbinding)

SCÈNE 5

Opkomst Passant

(opkomstmuziek. Passant komt op)

VIOLA: Waar komt u vandaan?

PASSANT: Herken je me niet?

VIOLA: Wilt u klant worden? *(Passant schudt het hoofd)* U ziet er ook niet uit alsof u het zich kan veroorloven. Ga maar weg, ik heb geen behoefte aan armoezaaiers.

PASSANT: Er staat veel te veranderen.

VIOLA: Dat klopt.

PASSANT: Ik heb het niet over de bedrijfsovername.

VIOLA: Oh nee?

PASSANT: Ik kom je helpen.

VIOLA: Heeft u nog 20 klanten zodat ik m'n Break Even Point kan behalen?

PASSANT: Wij kennen elkaar van vroeger. Weet je nog? Ik wacht wel.

(Passant gaat op het bankje zitten)

VIOLA: Inge! Inge, wil jij mevrouw de landloperes even naar buiten brengen?

INGE: Welke mevrouw?

VIOLA: Zij daar.

INGE: Waar? Er is niemand.

(Viola en Passant kijken elkaar strak aan. Passant glimlacht)

VIOLA: Laat maar. Ze is zeker al weg.

INGE: Heb jij trouwens een gele map gezien? Ik heb 'm ergens laten liggen.

(Viola schudt haar hoofd terwijl ze naar Passant blijft kijken. Inge af)

PASSANT: Als ik er niet ben, kan je me ook niet wegsturen.

VIOLA: Als jij er niet bent, dan besta je dus niet.

PASSANT: Maar als ik toch niet besta, dan hoef je me ook niet weg te sturen.

VIOLA: Jaja. Dus je bestaat wel, maar je bent er niet.

PASSANT: (*blij*) Je herkent me weer!

VIOLA: Ik heb je niet meer gezien sinds ik tien was.

PASSANT: Je hebt me lang niet nodig gehad.

VIOLA: Ik ben geen kind meer. Ik heb nu even niks aan een imaginair vriendinnetje.

PASSANT: Er staat veel te veranderen.

VIOLA: Maar je hebt het niet over de bedrijfsovername.

(Viola neemt iets tegen de stress)

PASSANT: Work-out is beter dan een pilletje.

VIOLA: Ik ga niet golfen.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

TONEEL
UITGEVERIJ **INK**

“Samenspelen” is ons motto